

10. Verotusvalmistelu

Taksoituslautakunta

Kaupunginvaltuusto valitsi 7. 9. 1955 v:n 1955 tuloista toimitettavaa taksoitusta varten taksoituslautakuntaan 46 jäsentä. Lautakunnan kokoonpanossa ei tapahtunut sen toimintakautena muutoksia.

Lautakunnan puheenjohtajana toimi varat. Torsten Nordberg ja varapuheenjohtajana isännöitsijä Väinö Ahde.

Lautakunta asetti keskuudestaan sen yleiskokouksissa käsiteltäviä asioita valmistelemaan 11-jäsenisen valmisteluvaliokunnan, jonka puheenjohtajana toimi lautakunnan puheenjohtaja. Taksoituksen toimittamista varten lautakunta jakaantui 11 osastoon.

Lautakunta piti 5 yleiskokousta, valmisteluvaliokunta 9 kokousta ja eri osastot yhteensä 559 kokousta. Yleiskokousten pöytäkirjat sisälsivät 34 pykälää, valmisteluvaliokunnan pöytäkirjat 51 pykälää ja osastojen pöytäkirjat yhteensä 300 879 pykälää.

Lautakunta päätti yleiskokouksissaan mm. seuraavista taksoitukseen liittyvistä yleisluontoisista asioista: erälle työntekijä- ja ammatinharjoittajaryhmille työstä aiheutuneiden kustannusten arvioiminen (8, 10, 11, 12, 13, 17 §); verovelvollisen saamien luontoisetujen arvon määrääminen (19, 21 §); huoneiston omistajan nauttiman asuntoedun arvioiminen (20 §); esikaupunkialueiden verotusperusteiden määrääminen (22 §); verovelvollisen henkilön veronmaksukyvyyn olennaisen alentumisen vuoksi myönnettävän vähennyksen arvioimisperusteet (24 §); ns. arvonvähennyskertoimen käyttäminen taksoituksessa hyväksyttävää arvonvähennystä laskettaessa (25 §) ja kiinteistöjen harkintataksoituksessa noudatettavat perusteet (27 §). Lautakunnan yleiskokouksissa päätettiin myös Axel August Ekströmin rahaston korkovarojen jaosta (31 §).

Lautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että siihen taksoituslautakuntaan, joka toimittaa taksoituksen v:n 1956 tuloista valittaisiin 66 jäsentä.

V:n 1955 tuloista toimitettavaa taksoitusta varten antoi tuloilmoituksen 280 550 verovelvollista. Tarkkailuilmoituksia saapui lisäksi 4 290 sellaisen verovelvollisen saamista tuloista, jotka eivät olleet antaneet tuloilmoitusta. Taksoituksessa määrättiin 247 862 verovelvolliselle yhteensä 1 245 510 199 veroäyriä, joista tuli kiinteistötulojen osalle 45 434 451, elinkeino- ja ammattitulojen osalle 312 000 698 sekä henkilökohtaisten tulojen osalle 888 075 050 äyriä. Taksoitus valmistui kesäkuun alussa. Taksoitusluettelo oli verovelvollisten nähtävänä 16.—30. 6.

V:n 1956 tuloista toimitettavaa taksoitusta varten valittu taksoituslautakunta aloitti toimintansa kertomusvuoden lokakuussa.

Tutkijalautakunta

Tutkijalautakuntaan kuuluivat kaupungin maistraatin jäsenenä kunnall. porm. Weio Henriksson, vt. oikeusneuvosmies Olavi Joutsenlahti, vt. kunnallisneuvosmies Elis Jokinen ja vt. kunnallisneuvosmies Armas Linnamaa sekä taksoituslautakunnan keskuudestaan valitsemat fil. maist. August Alenius, tarkastaja Kaarlo Altti, fil. maist. Victor Procopé ja kauppias Karl Armas Teräskallio sekä kaupunginvaltuuston 7. 9. 1955 valitsemat 8 jäsentä.

Lautakunnan puheenjohtajana toimi kunnall. porm. Henriksson. Muistutusten valmistavaa käsittelyä varten lautakunta jakaantui 4 jaostoon.

Lautakunta piti 2 kokousta ja lautakunnan jaostot yhteensä 70 kokousta. Lautakunnan pöytäkirjat sisälsivät yhteensä 2 971 pykälää.

Lautakunnan hyväksymät muistutukset vastasivat yhteensä 6 822 260 veroäyriä, joten veroäyrien lopullinen lukumäärä tuli olemaan 1 238 687 939 äyriä, joista 45 165 354 oli kiinteistötulosta, 307 314 204 elinkeino- ja ammattitulosta sekä 886 208 381 äyriä henkilökohtaisista tuloista.

Lautakunnan päätös asetettiin nähtäville 11. 10.

Kaupunginhallitus vahvisti veroäyrin hinnaksi 11: 50 mk.

Verolautakunta

Verolautakuntaan kuuluivat veroviraston johtaja, varat. Erkki Sirviö puheenjohtajana, 40 valtiovarainministeriön määräämää muuta jäsentä ja 34 kaupunginvaltuuston kokouksessaan 11. 1. 1956 valitsemaa jäsentä. Valtiovarainministeriön määräämistä jäsenistä oli 6 lautakunnan jaostojen puheenjohtajiksi määrättyä lisjäsentä. Lautakunta oli jaettu 7 jaostoon.

Lautakunta piti 3 yleiskokousta, joissa päätettiin verotukseen liittyvistä yleisluonteisista asioista. Näiden kokousten pöytäkirjoissa oli 28 pykälää.

Kertomusvuonna toimitettiin tulo- ja omaisuusverotus v:n 1955 tuloista. Veroluettelon lyhennysote oli julkisesti nähtävänä 15.—28. 11. Verotettujen lukumäärä oli 206 533. Veroilmoituksia jätettiin 280 133. Tarkkailuilmoituksia niiden osalta, jotka eivät olleet antaneet veroilmoituksia, oli 4 214. Tulo- ja omaisuusverotuksesta tehtiin 3 173 määräaikaista valitusta.

Tulo- ja omaisuusverotuksen tuloksesta mainittakoon seuraavaa:

	Mk	Mk
Tulovero	24 262 966 528	
Omaisuusvero	3 240 351 487	
Veronkorotukset	34 633 235	
Jälkiverotukset	555 218 110	
	<u>555 218 110</u>	28 093 169 360

Koko maksuunpantu tulo- ja omaisuusvero oli siis 28 093 169 360 mk.

Palautettavat ennakkomäärät	979 531 433	
Ennakot, joita ei palauteta	29 799	979 561 232
Tuloista pidätetty veron ennako	<u>5 004 095 660</u>	
Maksuunpantu veron ennako	15 779 838 810	
Suoritettava veromäärä	8 247 867 892	
Veromäärä, jota ei peritä suoritettavan määrän pienuuden takia	152 636	
Veromäärä, joka jätetään perimättä merenkulun edistämistä tarkoittavan verolain säännösten nojalla ...	12 745 580	
Veromäärä, joka jätetään perimättä suhdannevarauslain nojalla	<u>28 030 014</u>	29 072 730 592

Perintöverolautakunta

Perintöverolautakunnan puheenjohtajan tehtävät hoiti kertomusvuotena verolautakunnan varapuheenjohtaja varat. Erik Blomkvist.

Lautakunnalle annettiin 2 699 perunkirjaa ja 362 lahjaveroilmoitusta. Lautakunta ratkaisi 2 889 perintövero- ja 306 lahjaveroasiaa. Perintöveroa maksuunpantiin 165 498 796 mk ja lahjaveroa 25 536 165 mk.

Verovirasto

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 21. 11. virastolle uuden johtosäännön, jolla kumottiin 1. 1. 1937 voimaan tullut entinen johtosääntö. Valtiovarainministeriö vahvisti puolestaan

uuden johtosäännön 5. 12. Johtosäännössä muutettiin viraston nimi, verotusvalmisteluvirasto, verovirastoksi ja vahvistettiin uudet toimintaohjeet veroviraston tilinpidon tarkastajille.

Uuden johtosäännön mukaan veroviraston tehtävänä oli huolehtia tulo- ja omaisuusverotuksen, kunnallistaksoituksen, kansaneläkevakuutusmaksun määräämisen sekä perintö- ja lahjaverotuksen valmisteluun ja maksuunpanoon liittyvistä tehtävistä. Virasto jakaantui seuraaviin toimintayksikköihin: kansliaosasto, johon kuuluivat yleinen toimisto, arkisto, kirjaamo ja konekirjoitustoimisto; henkilö- ja taloustoimisto; liikeosasto; yksityisten kirjanpitovelvollisten osasto; kiinteistöosasto; palkannauttijain osastot, joita oli neljä ja jotka jakaantuivat toimistoihin; tarkastustoimisto; perintö- ja lahjaverotoimisto sekä reikäkorttikeskus. Virastossa oli myös työntutkija ja asianvalvoja.

Uuden johtosäännön vahvistamisen yhteydessä muutettiin virastossa olevien kaupungin vakinaisten virkojen virkanimikkeitä. Mm. muutettiin viraston johtajan virka verojohtajan viraksi, viraston apulaisjohtajan virka apulaisverojohdajan viraksi, I sihteerin virka sihteerin viraksi ja apulaissihteerin virka osastosihteerin viraksi. II sihteerin virka lakkautettiin. Tilapäisten virkojen virkanimikkeiden muuttaminen jätettiin veroviraston esityksen varaan.

Verojohtajana toimi varat. Erkki Sirviö ja valtion palkkaamana apulaisverojohdajana lainop. kand. Erkki Säilä.

Kaupungin palkkaama apulaisverojohdaja lainop. kand. Ragnar Zeiden kuoli 13. 11. Virkaa hoiti hänen jälkeensä tp. jaostopäällikkö lainop. kand. Toivo Tuunanen.

II sihteerille hoviok. ausk. Wäinö Wirtaselle myönnettiin saavutetun eroamisien perusteella ero virasta 21. 2. lukien.

Sihteerinä toimi varat. Hugo Pohjalainen. Toista avoinna ollutta sihteerin virkaa hoiti 16. 6. lukien tp. apulaissihteerin varat. Pentti Lappalainen.

Virastossa oli kaupungin vakinaisia viranhaltijoita 62 ja tilapäisiä 116 sekä 1 valtion ylimääräinen, 334 valtion tilapäistä ja 383 valtion satunnaista toimenhaltijaa.

Kaupungin varoista suoritettiin palkkaa vakinaisille viranhaltijoille 32 234 260 mk ja tilapäisille viranhaltijoille 88 177 670 mk sekä ylityökorvauksina ym. palkkamenoina 3 354 340 mk. Valtion suorittamat viraston palkkamenot olivat yhteensä 191 090 606 mk. Virastotehtäviä suorittaneiden satunnaisten apulaisten tuntipalkka oli 145—250 mk ja muita tehtäviä suorittaneiden 100—200 mk.

Viraston toimipaikat olivat Stadionilla sekä Pohj. Hesperiankatu 15:ssä, Kalevankatu 4:ssä ja Helsingintie 1:ssä. Vm. paikassa oli pieni osa yleistä toimistoa. Kalevankatu 4:ssä oli ennakontarkastajain toimisto ja Pohj. Hesperiankatu 15:ssä toinen apulaisverojohdajista, palkannauttijain osastot, yleinen toimisto, arkisto, reikäkorttikeskus ja osa konekirjoitustoimistoa. Viraston muut toimintayksiköt olivat Stadionilla. Suomalaisessa kauppa korkeakoulussa toimi lisäksi kahden kuukauden ajan tilapäinen laskentaosasto, joka suoritti verokirjojen ja palkanpidätystodistusten laskemisen. Tammikuun lopulla oli virastolla käytössä huonetiloja eri puolilta kaupunkia veroilmoitusten vastaanottoa varten. Huoneistoista maksettiin vuokraa kaupungin varoista 17 673 398 mk ja valtion varoista 22 037 502 mk eli yhteensä 39 710 900 mk.

Kertomusvuoden päättyessä oli viraston kaluston hankinta-arvo yhteensä 28 497 053 mk. Tästä oli kaupungin varoilla ostettujen kirjoitus- ja laskukoneiden osuus 5 501 632 mk ja muun kaluston 12 956 505 mk sekä valtion varoilla ostettujen kirjoitus- ja laskukoneiden 8 042 194 mk ja muun kaluston 1 996 722 mk.

Kertomusvuonna suoritettiin virastossa v:lta 1955 toimitettavan kunnallistaksoituksen ja tulo- ja omaisuusverotuksen sekä kansaneläkevakuutusmaksun määräämisen ynnä vireillä olleiden perintö- ja lahjaverotusten valmistelu.

Verotuksen valmistelun yhteydessä virastosta lähetettiin ja sinne saapui lukuisasti erilaisia kirjelmia, joista mainittakoon verovelvollisille lähetetyt kehotukset ja niihin annetut vastaukset sekä muiden paikkakuntien taksoitus- ja verolautakunnille lähetetyt ja niiltä saapuneet lausunnot ja tarkkailuilmotukset. Kunnallistaksoituksesta ja kansaneläkevakuutusmaksun määräämisestä tehtyjen valitusten johdosta annettiin 2 875 selitystä lääninhallituksille ja korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Tulo- ja omaisuusverotuksesta sekä perintö- ja lahjaverotuksesta tehtyjen valitusten johdosta lähetettiin 4 686 valtionasiamiehen vastinetta tarkastuslautakunnille. Lisäksi saapui eri virastoilta 4 622 ja

nille lähetettiin 3 851 muita asioita kuin verotusta koskevaa kirjelmää. Muille virastoille toimitettiin käytettäväksi 4 364 asiaa koskevat asiakirjat.

Kaupunginhallituksen yleisjaosto käsitteli veroviraston esittelystä 1 017 kunnallisverotusta koskevaa verovapautusasiaa, jolloin vero poistettiin 239 tapauksessa, alennettiin 564 tapauksessa ja myönnettiin pidennystä veron maksuajkaan 66 tapauksessa, kun taas 148 hakemusta ei antanut aihetta enempiin toimenpiteisiin. Kansaneläkevakuutusmaksun alentamista ja poistamista koskevia asioita oli kaupunginhallituksen käsiteltävänä 269, jolloin maksu poistettiin 156 tapauksessa, sitä alennettiin 88 tapauksessa, mutta pysytettiin muuttamattomana 25 tapauksessa.

Virastolle esitettiin leimaverolain 87 §:ssä säädettyssä tarkoituksessa pyöreän luvun 10 500 arvopaperikauppaa koskevaa leimaverolaskelmaa, joiden mukaan leimaveroa oli suoritettu yhteensä 151 308 071 mk.

Viraston tarkastustoimisto suoritti 196 verovelvollisen kirjanpidon täydellisen tarkastuksen, joissa tarkastuksissa todettiin, että näistä verovelvollisista 127 oli jättänyt verotusta varten ilmoittamatta tulojaan noin 225 mmk. Muiden tarkastustoimiston toimittamien tarkastusten yhteydessä tuli ilmi, että 391 muuta tšekäläistä verovelvollista oli jättänyt ilmoittamatta tulojaan noin 25 mmk. Toisilla paikkakunnilla asuvien verovelvollisten Helsingistä saamista palkkioista ja muista tuloista, jotka tarkastuksia toimitettaessa saatiin selville, lähetettiin asianomaisille verolautakunnille yli 2 000 tarkkailuilmoitusta.

Viraston asianvalvojan ja apulaisasianvalvojan suorittaman valmistavan tutkinnan jälkeen tehtiin rikospoliisille verosäännösten rikkomisesta poliisitutkintaa ja syytteen esittämistä varten ilmoitus 263 henkilöstä. Näiden ja aikaisempina vuosina tehtyjen ilmoitusten johdosta vireille pannuissa syytejutuissa tuomittiin kertomusvuoden aikana tšekäläisessä raastuvanoikeudessa ja hovioikeudessa 79 henkilöä veronkavalluksesta, kaksi henkilöä rikoslain 36 luvun 10 §:ssä mainitusta rikoksesta, 87 henkilöä ennakonperintää koskevien säännösten rikkomisesta ja 3 henkilöä muista rikoksista. Tuomittu rangaistus oli kahdessa tapauksessa vankeutta ja muissa tapauksissa sakkoa. Korkein vapausrangaistus oli 6 kk vankeutta sakkorangaistusten vaihdella 10—150 päiväsakkoon. Tuomittujen sakkojen yhteismäärä nousi 4 412 000 mk:aan. Syytejutujen yhteydessä tuomittiin maksettavaksi korvausta kaupungille 205 836 mk ja valtiolle 461 162 mk. Monissa sellaisissa tapauksissa, joissa suoritettut tutkimukset eivät johtaneet syytteen esittämiseen, huomiointiin otettavia tietoja verovelvollisten ilmoittamatta jättämistä tuloista ja omaisuudesta. Lisäksi huolehdittiin arvopaperikaupoista suorittamatta jätettyjen leimaverojen perimisestä sekä toimitettiin kaupungin ja valtion verosaamisten valvontaa varten konkurssi-, vuosihaaste-, pakkohuutokauppa- ja pesäeroasioissa tarpeelliset tiedot kaupunginhallituksen asiamestojen toimistolle, valtiovarainministeriölle ja lääninhallituksille.

Kertomusvuonna oli edelleen voimassa v. 1955 kaupungin ja valtion välillä tehty sopimus, jonka mukaan viraston ylläpitämisestä aiheutuvista yhteisistä kustannuksista valtio suoritti 60 % ja kaupunki 40 %. Kaupungin ja valtion kesken jaettavat viraston menot nousivat kertomusvuonna yhteensä 392 320 889 mk:aan, josta kaupungin osuus oli 156 928 357 mk ja valtion 235 392 532 mk. Lisäksi kaupunki suoritti kaluston hankintakustannuksia 6 359 400 mk. Tuloja oli Helsingin evankelis-luterilaisten seurakuntain taksoitusluettelon otteen ja kirkollisverolippujen valmistamisesta 2 200 000 mk, mistä 40 % eli 880 000 mk tilitettiin kaupungille ja 60 % eli 1 320 000 mk valtiolle, sekä toimituskirjain lunastuksista kaupungille 207 145 mk ja valtiolle 98 430 mk.

Veroviraston tarkkailijain kertomus

Kaupungin rahatoimisto maksoi kertomusvuonna v. 1955 tehdyn sopimuksen edellyttämät menot kaupungin varoista ja valtio suoritti kuukausittain osuutensa rahatoimistoon. Menojen tasaus 60 ja 40 %:n mukaan suoritettiin neljännesvuosittain.

Kuukausitilitysten tarkastus toimitettiin välittömästi niiden valmistuttua, jolloin sekä lääninhallitukselle että kaupunginhallitukselle lähetettyihin tili-ilmoituksiin merkittiin asianmukainen tarkastuslausunto.

Kaupungin v:n 1956 tulo- ja menoarviossa oli viraston menot arvioitu kaikkiaan 358 708 621 mk:ksi, josta kaupungin osuudeksi tuli 149 662 453 mk.

Veroviraston tilien loppuyhdistelmän mukaan olivat valtion ja kaupungin yhteiset menot virastosta 392 320 889 mk, josta valtion osuus 60 %:n mukaan oli 235 392 532 mk.

Kaupungin osalle oli talousarviossa varattu 149 662 453 mk. Lisämäärärahoja myönnettiin vakinaisten viranhaltijain palkkaukseen 3 568 930 mk, tilapäisten viranhaltijain palkkaukseen 9 938 215 mk sekä viranhaltijain sunnuntai- ja ylityö- sekä päivystyskorvauksiin 200 000 mk.

Kaupungin menot tilien mukaan olivat: osuus yhteisiin menoihin (40 %) 156 928 357 mk, verolomakkeet 1 054 150 mk, kokouspalkkiot 4 168 800 mk sekä kansaneläke- ja lapsilisämaksut kokouspalkkioista 172 224 mk, yhteensä 162 323 531 mk.
